

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en

מבט על ההתפתחות הגלובלית 2014 הגברת הפרייון כדי להתמודד עם אתגר ההכנסה הבינונית

תקציר בעברית

הרבה מדינות בעלות הכנסה בינונית אינן בדרך להתקרב לרמות ההכנסה לנפש ב-OECD צמיחה חזקה ברוב שנות העשור האחרון הגדילה באופן ניכר את חלקן של מדינות מתפתחות בכלכלה העולמית. אך האם תהליך זה של "מעבר העושר" יאפשר למדינות אלה להגיע בסופו של דבר לרמת ההכנסה הממוצעת לנפש ב-OECD? לאחר תקופה ארוכה של התקדמות מרשימה, החלו שיעורי הצמיחה להאט בכמה כלכלות בעלות הכנסה בינונית. כמה מבין המדינות שההכנסה בהן בינונית לא יצליחו, בקצב הצמיחה הנוכחי שלהן, להדביק את רמת ההכנסה הממוצעת ב-OECD עד שנת 2050. את האתגר העומד בפניהן מעמיקה ההאטה בסין, שקצב הצמיחה המהיר שלה פעל עד כה לטובת השכנות והספקים שלה, בפרט לטובת יצואנים של משאבי טבע.

גידול בפרייון הוא גורם מפתח: במהלך יציאתה של מדינה ממצב של כלכלה בעלת הכנסה נמוכה, הפרייון מוגבר על ידי העברת כוח עבודה ממגזרים שהפרייון בהם נמוך לכאלה שהפרייון בהם גבוה יותר. מעבר זה יכול להמשיך להיות גורם חשוב גם במדינות בעלות הכנסה בינונית, כמו למשל אינדונזיה והודו. ואולם מרגע שתהליך זה מאט, על הדגש להיות מופנה יותר ויותר לשיפור פרייון בתוך המגזרים השונים. מעבר זה ניכר בגידול הכללי בפרייון במדינות ה-OECD. הוא ניכר גם בסין, שהעלתה את רמת הפרייון בענפי ייצור רבים על ידי השגת גישה לידע גלובלי באמצעות השקעות זרות ישירות ועל ידי יבוא מוצרי הון ורכיבים.

ואולם, הפרייון עולה רק לאט: כדי לצמצם את הפער לאורך זמן, על קצב הגידול בפרייון להאיץ. לאורך העשור האחרון, הגידול בפרייון תרם רק באופן שולי לצמיחה הכלכלית במדינות רבות בעלות הכנסה בינונית. בנוסף לכך, לא היה בו די כדי לצמצם באופן משמעותי את הפער הגדול מאוד בפרייון מול מדינות מתקדמות. בברזיל, טורקיה ומקסיקו, הפער אף התרחב. לעומת זאת, סין רשמה גידול מרשים בפרייון: כ-10% לשנה בפרייון העבודה ומעל ל-7% בפרייון הכולל במגזרי הייצור והשירותים. גם בהודו חל גידול ניכר בפרייון הכולל בעשור האחרון, למרות שהפער בינה ובין כלכלות מתקדמות ונדון משמעותי.

כמה גורמי צמיחה מסורתיים דועכים: שיפור הפרייון חשוב במיוחד, שכן מדינות רבות בעלות הכנסה בינונית כבר לא יכולות עוד להסתמך על היתרונות שמדינות בעלות הכנסה נמוכה יותר נהנות מהם בדרך כלל בשעה שהן עולות בסולם הדרגות לרמת הכנסה בינונית. יתרונות אלה כוללים עלויות עבודה נמוכות וצמיחה מהירה המונעת על ידי פיתוח תעשיות יצוא שאותן מובילות השקעות זרות. יתר על כן, הדמוגרפיה במדינות בעלות הכנסה בינונית משתנה בצורה הגורעת מתרומתה לצמיחה. העלייה למעמד של רמת הכנסה בינונית מואצת לעתים קרובות על ידי שינוי דמוגרפי שבו שיעורי התמותה יורדים מהר יותר משיעורי הילודה, וכך עולה היצע האנשים בגיל העבודה. לאזורים מסוימים עדיין יש הפוטנציאל לקצור את הדיבידנד הדמוגרפי הזה, בעיקר דרום אסיה ואפריקה התת-סהרית. ואולם במקומות אחרים, הדיבידנד הדמוגרפי נמוג.

כלכלות בעלות רמת הכנסה בינונית יכולות להגביר את הפרייון כך:

- הגוונה מתמדת על ידי כניסה לענפים בעלי ערך מוסף גבוה יותר בחקלאות, בתעשייה ובשירותים: הגוונה חשובה במיוחד במדינות בעלות הכנסה בינונית שבהן רמת השכר בעלייה, כמו גם בכאלה העשירות במשאבי טבע.
- חדשנות על ידי שימוש בידע גלובלי ופיתוח יכולות מקומיות: אפילו למתקדמות יותר מקרב המדינות בעלות הכנסה הבינונית יש עדיין פער משמעותי להדביק מבחינה טכנולוגית. לצד השתלבות טובה יותר במערכת הסחר העולמית והשגת ידע זר באמצעות סחר, השקעה זרה ישירה ואמצעים אחרים, על מדינות כאלה לפתח גם יכולות חדשנות כדי ליצור מוצרים ותהליכים חדשים שיתאימו טוב יותר לצרכים שלהן וכדי לייצר יתרונות תחרותיים משלהן.

- **עריכת רפורמות בשוקי המוצר, העבודה והכספים, ופיתוח כישורים:** במדינות רבות בעלות הכנסה בינונית, פיתוחם של עסקים תחרותיים וחדשניים מוגבל לעתים קרובות בגלל סביבה רגולטורית בלתי מתאימה והעדר כישורים.
- **טיפוח מגזרי שירותים תחרותיים:** מגזר השירותים המקומי יכול לגדול כדי לעמוד בביקוש של מעמדות הביניים הגדלים. שירותים יכולים גם להגביר את תחרותיות הייצור ולהיות מקור להכנסות מיצוא.

הן יכולות גם להמשיך ולנצל גורמי צמיחה "ישנים" על ידי:

- **העברת כוח עבודה מענפים עם רמת פריון נמוכה לכאלה עם רמת פריון גבוהה יותר:** בהרבה מדינות בעלות הכנסה בינונית, ובהן אינדונזיה, איראן, הודו ומלזיה, עדיין קיים פוטנציאל להפיק תועלת מהתניידות אנשים העובדים בחקלאות, בייצור ובשירותים כלפי מעלה, אל מגזרים שרמת הפריון בהם גבוהה יותר.
- **הפקת מלוא התועלת מצמיחה המונעת על ידי צבירת גורמי ייצור:** ברוב המדינות בעלות הכנסה הבינונית קיים עדיין מקום לשיפור באופן שבו הן משתמשות בעבודה וביכולתן להמשיך לצבור הון אנושי ופיזי. כמו כן ניתן לשפר את יעילות השימוש בגורמי הייצור.

הן יכולות לפעול להתפשטות תועלות הצמיחה על ידי:

- **הבטחת שוויון הזדמנויות:** בהרבה מדינות בעלות הכנסה בינונית, תופעת העוני עדיין נרחבת ו/או אי השוויון בהכנסות גדל במרוצת העשור האחרון. תסכולים בקרב "מעמדות הביניים" סביב רמת חיים וחוסר השפעתם בקבלת החלטות יצרו מתחים בכמה כלכלות בעלות הכנסה בינונית. האתגרים החברתיים האלה מצריכים טיפול על ידי העמדת מוצרים ציבוריים טובים יותר, שיפור איכות החיים של אנשים, הגדלת היצע הזדמנויות העבודה ודאגה לכך שקולם יישמע טוב יותר במשק.
- **פיתוח מדיניות אזוריות אפקטיביות לתמיכה בצמיחה הוגנת יותר ולצמצום פערים בין אזורים:** הדבר מחייב זיהוי יתרונות תחרותיים אזוריים והתאמה של שירותים ציבוריים לצרכים המקומיים, תוך מתן עדיפות לאזורים עניים שאוכלוסייתם צפופה.
- **הגדלת יעילות אנרגטית וקיימות סביבתית:** הגוונה על ידי כניסה לענפים פחות עתירי-אנרגיה ואימוץ טכנולוגיות יעילות מבחינה אנרגטית צפויה להפחית את החשיפה לתנודות במחירי אנרגיה ולשינויים בתקנות ובהעדפות. בנוסף לכך, יש לשים לב יותר לקיימות סביבתית בעת הכנת אסטרטגיות פיתוח מוצלחות.

והן יכולות ליעל את הניהול הממשלתי על ידי:

- **פיתוח יכולת גבוהה יותר לגבש וליישם תכניות:** הכשרה טובה יותר לפקידים ממשלתיים ותיאום משופר לרוחב משרדים ממשלתיים הם חיוניים כדי להבטיח תכנון ויישום אפקטיביים. שינויים נועזים באסטרטגיות עשויים להיות קשים ויקרים מבחינה פוליטית, אבל פחות קשים ויקרים בהשוואה למצב של העדר כול שינוי. אסטרטגיות תקשורת אפקטיביות, וכן התמזון הנכון ורצף הפעולות הנכון, הם קריטיים להשגת תמיכתם של בעלי עניין רבים ליישום הרפורמות האמורות.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2014), *Perspectives on Global Development 2014: Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en